



Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Styrelsen

BESLUT

SLU ID: ua. 2017.1.1.2-606

2017-06-16

Rektor

Grundutbildning

Beslut

Styrelsen beslutar

att fastställa internrevisionens rapport Grundutbildning, samt att fastställa rektors åtgärdsplan med anledning av rapporten.

Ärendet

I enlighet med revisionsplanen för 2016 har internrevisionen granskat ärendebereidning och beslutsfattande på fakultetsnivå. Granskningen påbörjades 2015 men avbröts eftersom ledningen beslutade om utredning av FGI inklusive harmoniseringen av fakulteternas arbete. Granskningen återupptogs hösten 2016.

Internrevisionens sammanfattande bedömning är att ärendebereidningen i huvudsak fungerar bra. Dock har det noterats vissa brister i den interna styrningen och kontrollen i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen efter föredragning av universitetsdirektör Martin Melkersson. Åtgärdsplanen har huvudsakligen utarbetats av biträdande universitetsdirektören Birgitta Wikmark Carlsson.

Rolf Brennerfelt

Martin Melkersson

Kopia för kännedom

Prorektor

Dekanerna

Avdelningschefer (motsv.) inom universitetsadministrationen

Universitetdjursjukhusdirektör

Överbibliotekarie



Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Internrevisionen

SLU ID: SLU.ua 2017.1.1.2-606

2017-06-16

Grundutbildningen

Rapport från internrevisionen

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
3	Granskningens omfattning och inriktning	4
4	Kurs- och programvärderingar	5
4.1	Kursvärderingar	5
4.2	Programvärderingar	7
5	Alumnverksamhet.....	8
6	Undervisningslokaler	9
6.1	Organisation.....	9
6.2	Finansiering och uppföljning	10

1 Sammanfattning

Internrevisionen har i revisionsplanen för 2016 getts i uppdrag att granska grundutbildningens kvalitet och effektivitet. Mot bakgrund av de projekt som pågår inom utbildningsområdet har granskningens omfattning begränsats till kurs- och programvärderingar, alumnverksamhet samt nyttjande av undervisningslokaler. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildning bedrivs på ett sätt som främjar god kvalitet både med avseende på hur resurser används och att regelverket inom området efterlevs.

Internrevisionens sammanfattande bedömning av de granskade områdena är att den interna styrningen och kontrollen i huvudsak är god men att det finns områden som kan förbättras.

De väsentligaste bristerna är i korthet följande:

- Kursvärderingar utförs inte i enlighet med högskoleförordningen på alla kurser. Låg svarsfrekvens på kurs- och programvärderingar försvårar möjligheten att använda resultatet för att förbättra kvaliteten på kurser och program.
- Organisation och ansvarsområde för undervisningslokaler är fördelat på flera avdelningar vilket leder till otydligheter i ansvarsfördelning samt bristande samordning och styrning.
- Undervisningslokaler finansieras på ett sätt som inte tydliggör den faktiska kostnaden och inte främjar effektivt nyttjande av lokaler. Avsaknad av kontinuerlig uppföljning bidrar också till att lokaler inte används så effektivt som är önskvärt.

De väsentligaste rekommendationerna är i korthet följande:

- Att se över stödet till kursledarna så att det finns bra vägledning som beskriver hur man ska hantera och utforma kursvärderingar för att öka kvaliteten och få ökad svarsfrekvens.
- Att ansvaret för utveckling av programvärderingar tydliggörs.
- Att ansvarsfördelningen och styrningen, samt samordningen mellan de verksamheter som hanterar undervisningslokaler tydliggörs.
- Att principen med anslagsfinansiering av undervisningslokaler ses över.
- Att regelbunden uppföljning av utnyttjandet av undervisningslokaler tas fram och analysera för att säkerställa behovet av undervisningslokaler och för att främja ett effektivt resursutnyttjande.

2 Bakgrund

Kvaliteten på SLU:s utbildningar är i grunden god. Ett tecken på detta är att en stor andel av SLU:s utbildningar håller en god kvalitet enligt Universitetskanslersämbetets (UKÄ) utvärderingar 2011-2014.

Internrevisionen har i revisionsplanen för 2016¹ getts i uppdrag att granska grundutbildningens kvalitet och effektivitet. Vid inledande möten med prorektor och handläggare inom universitetsadministrationen diskuterades pågående projekt som rör kvalitet inom grundutbildningen. Bland dessa kan nämnas kvalitetsdialoger, tillgodoräknande och utbildningsstruktur, se nedan.

En granskning av kvalitetssäkringsarbetet inom SLU:s utbildningar är planerad att genomföras av UKÄ under 2019. Med anledning av det fastställda rektor ett ramverk för kvalitetsarbete² som övergripande beskriver SLU:s systematiska kvalitetsarbete inom utbildning. Under 2017 ska ett pilotprojekt genomföras för att bygga upp och testa system och rutiner för hur SLU ska arbeta med kvalitetsdialoger³. Dialogerna ska ligga till grund för ledningens bedömning av kvalitet i utbildningarna.

Det pågår även projekt med syfte att höja utbildningens kvalitet, förenkla för studenterna samt öka studenternas rättssäkerhet. Exempel på projekt är hantering av tillgodoräknande samt översyn av utbildningsstrukturen⁴.

3 Granskningens omfattning och inriktning

Mot bakgrund av den mängd projekt som pågår enligt ovan har granskningens omfattning begränsats till kurs- och programvärderingar, alumnverksamhet samt nyttjande av undervisningslokaler. Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildning bedrivs på ett sätt som främjar god kvalitet både med avseende på hur resurser används och att regelverket inom området efterlevs.

Brister inom de granskade områdena kan leda till att:

- grundutbildningen inte når fastställda mål,
- studenterna inte får bästa möjliga utbildning om resurser inte används effektivt,
- universitetets anseende och förtroende skadas.

Konsultbyrån Transcendent Group AB har anlåtats för utförandet av granskningen, i samarbete med SLU:s internrevision.

¹ Justerad i revisionsplanen för 2017.

² Ramverk för kvalitetsarbete inom SLU:s utbildningar, SLU ua 2016.1.1.2-4643.

³ Kvalitetsdialoger för utbildningar, SLU ua 2017.1.1.2-773.

⁴ Översyn av utbildningsstrukturen vid SLU på grund- och avancerad nivå, SLU ua 2017.1.1.2-315.

Granskningen har i huvudsak genomförts genom intervjuer med programnämndernas ordförande, utbildningsledare på fakulteter och personer inom universitetsadministrationen. Dessutom har utskick gjorts av frågor om kurs- och programvärderingar till ett antal institutionsstudierektorer och programstudierektorer. Utöver intervjuer och frågeutskicket har även en dokumentgenomgång av delegationer och andra relevanta interna och externa styrdokument inom de granskade områdena genomförts.

4 Kurs- och programvärderingar

4.1 Kursvärderingar

Kursvärderingar utförs inte på alla kurser i enlighet med högskoleförordningen och dessutom är svarsfrekvensen låg. Därmed är det svårt att använda kursvärderingar för att förbättra utbildningens kvalitet.

Enligt Högskoleförordningen 1 kap 14 § ska högskolan ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan. Vidare ska högskolan sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten ska hållas tillgängliga för studenterna.

Inom SLU ska kursvärdering genomföras av kursansvarig institution. Institutioner ansvarar för sammanställning och uppföljning av respektive kursvärdering, om inte ansvarig fakultet beslutat om annan hantering. Kursvärderingar ska göras digitalt via systemet Evald. Kursledare och en studentrepresentant ansvarar för att var för sig sammanställa kursvärderingen senast fyra veckor efter att värderingen har stängts. Resultatet av genomförd kursvärdering används som redskap i utbildningens kvalitetsutveckling.

Internrevisionen kan konstatera att det inom respektive fakultet sker uppföljning av kursvärderingar. Programnämnderna tar del av ett urval av sammanställda kursvärderingar. Urvalet sker utifrån kriterier som svarsfrekvens under 50 %, studenters samlade helhetsintryck på en kurs är lågt, avsaknad av kommentarer från lärare eller studentrepresentant samt de kurser där ingen kursvärdering gjorts.

Ett problem som har framkommit i granskningen är att svarsfrekvensen är låg. År 2016 uppgick den till genomsnitt 47 % på de kurser som genomförde kursvärderingar i Evald.⁵ Därtill tillkommer kurser som inte alls genomfört värderingar i systemet. Vissa av dessa är praktik och projektarbeten där

⁵ Kursvärderingar genomfördes och avslutades på 555 kurser under 2016. I dessa tillfrågades 18 017 studenter varav 8555 besvarat utvärderingen. Av dessa saknade 11 kurser (133 studenter) helt svar, varav 5 kurser (63 studenter) avsåg praktik.

kursvärderingar tillämpas i mindre utsträckning⁶. Det kan inte uteslutas att värderingar av kurser sker på annat sätt.

I granskningen har det påtalats att låg svarsfrekvens medför svårigheter att dra korrekta slutsatser av gjorda kursvärderingar. Under 2017 kommer Evald att uppdateras med bland annat en påminnelsefunktion till kursledare och studenter. Standardfrågorna kommer att skickas ut per automatik. Om kursledare däremot vill lägga in kursspecifika frågor krävs manuell aktivering av kursvärderingen. Detta bedöms påverka svarsfrekvensen positivt och ge ett bättre underlag för att utveckla kvaliteten på kurser.

Kursvärderingar består av nio standardfrågor, som beslutats centralt. Vid granskningen har framkommit att dessa frågor inte har reviderats på länge och att frågeställningarna inte är optimala i sitt utförande. Sluss håller nu på att ta fram ett förslag på nya standardfrågor som ska presenteras för UN under våren. Vi har även tagit del av material om pågående arbeten inom programnämnder för att förbättra användandet av resultat för kursutveckling. Mot bakgrund av det som har framkommit i granskningen så ser internrevisionen positivt på att frågorna ses över och revideras för att därigenom optimera kursvärderingarna som ett verktyg för att kvalitetssäkra utbildningen.

Som ovan nämnts kan kursledaren lägga till kursspecifika frågor. Vid intervjuer har framkommit att kvaliteten på dessa frågor är varierande, samt att antalet frågor inte är begränsat vilket kan innebära att enstaka kursvärderingar kan vara mycket detaljerade med frågor kring varje föreläsning, föreläsare, delmoment etc. Det förekommer utvärderingar med 50 frågor, vilket i sig kan försämra svarsfrekvensen.

På hemsidan finns en checklista för kursledare som anger vad de förväntas göra innan, under och efter en kurs. Bland annat anges att kursvärderingar ska göras. Vid uppdatering av Evald kommer stödet till kursledare att förbättras.

Internrevisionens bedömning är att det finns stöd till kursledare men att stödet behöver utvecklas avseende själva hanteringen; exempelvis formulering av frågor, begränsning av antalet frågor, och allmänna tips som kan bidra till både ökad kvalitet på enkäterna och ökad svarsfrekvens.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger

- A. att se över stödet till kursledarna så att det finns bra vägledning som beskriver hur man ska hantera och utforma kursvärderingar för att öka kvaliteten och få ökad svarsfrekvens.

⁶ Kursvärderingar genomfördes inte alls i Evald på 128 kurser (1393 studenter). Av dessa kurser bedöms 55 (448 studenter) vara praktik eller projektarbeten som ofta, men inte alltid, hade få deltagare.

4.2 Programvärderingar

Programvärderingar används inte i önskad utsträckning och dessutom är svarsfrekvensen låg. Därmed är det svårt att använda programvärderingar för att förbättra utbildningsprogrammets kvalitet.

Studenter som deltar i eller har avslutat ett utbildningsprogram ska ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på utbildningsprogrammet. Enkäter för programvärderingar ska finnas tillgängliga via SLU:s hemsida. Programvärderingarna ska följas upp och användas som redskap i utbildningens kvalitetsutveckling.⁷ Programnämnderna ansvarar för regelbunden utvärdering av utbildningen.⁸

Hanteringen av programvärderingar skiljer sig mellan olika program. Den huvudsakliga bedömningen från intervjuer och svar från institutions- och programstudierektorer är att svarsfrekvensen vid programvärderingar är så låg att resultatet inte går att använda. Det har även framkommit att hanteringen och uppföljningen av programvärderingar inte är optimal och att det saknas en central samordning. Exempel på faktorer som leder till låg svarsfrekvens är:

- Att frågeställningar upplevs vara svårtolkade.
- Att programvärderingar inte görs vid optimal tidpunkt utan i samband med examensansökan då studenten eventuellt inte prioriterar eller har motivation att göra en utvärdering. Olika förslag har lyfts fram i granskningen för att hantera detta, till exempel att genomföra programvärderingar vid olika tidpunkter under utbildningens gång.
- Att länken till programvärderingen inte alltid fungerar.

Frågeställningarna har inte setts över på flera år och det förekommer att program därför formulerar egna frågor vilket försvårar möjligheten att jämföra resultat mellan olika perioder och med andra utbildningsprogram.

Problemen med programvärdering har lyfts av intervjupersoner från samtliga fakultet. Internrevisionen har konstaterat att det saknas en enhetlig utformning av programvärderingar samt att ansvaret för utvecklingen av verktyget inte är tydligt. Dessutom finns brister i systemet som påverkar svarsfrekvensen.

⁷ Regelsamling för utbildning på grund- och avancerad nivå vid SLU.

⁸ Styrelsens delegationsordning, SLU ua.2016.1.1.1-4148.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen säkerställer

B. att programvärderingar är möjliga att besvara i det system som används.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger

C. att tydliggöra ansvaret för utveckling av programvärderingar.

D. att utforma programvärderingar på liknande sätt som kursvärderingar med enhetliga standardfrågor samt programspecifika frågor.

5 Alumnverksamhet

Hög ambitionsnivå och beroendet av ett fåtal personer gör den centrala alumnverksamheten sårbar, vilket påverkar möjligheten att nå de strategiska målen för verksamheten.

Alumnverksamhet bidrar till utveckling av kvalitet på kurser och program och även till att skapa goda förbindelser med alumner för att stärka kontakten med omvärlden och därigenom stärka SLU:s varumärke.

Strategi för alumnverksamhet 2014-2018⁹ innehåller följande mål:

- att öka medvetenheten om SLU, nationellt och globalt, för ett stärkt ”varumärke”,
- att bidra till kunskapsöverföring mellan SLU och samhället i övrigt,
- att underlätta övergången från studier till yrkesliv för SLU:s studenter samt
- att stödja alumners, studentkårers, institutioners, utbildningars och fakulteters egna alumnverksamheter för kunskapsutbyte och stärkt SLU-identitet.

I strategin för alumnverksamhet beskrivs även den centrala alumnverksamhetens roll. Verksamheten är placerad vid utbildningsavdelningen. Deras uppdrag att organisera alumnverksamheten anges även i Universitetsadministrationens strategi 2017 – 2020 och verksamhetsplan 2017. Strategin för alumnverksamhet ska följas upp, utvärderas och revideras under hösten 2018. Utbildningsavdelningen har under 2016 arbetat fram förslag på hur de vill arbeta med alumnverksamheten, som har presenterats för universitetets styrelse.

Den centrala alumnverksamheten har hittills bestått av en person, alumnkoordinator, som även haft andra arbetsuppgifter. Personberoendet har bidragit till att utvecklingen av verksamheten i vissa perioder varit vilande. För att möjliggöra att alumnverksamheten utvecklas har avdelningen rekryterat en person som ska arbeta 50 procent med alumnverksamhet. Dock bedömer ansvariga att

⁹ Strategi för alumnverksamhet 2014-2018, SLU ua 2014.1.1.1-1513. Beslutad av rektor 2014-04-14.

möjligheten att uppnå ställda krav i strategin kräver ytterligare resurser och bättre samarbete med andra avdelningar som exempelvis kommunikationsavdelningen.

Arbetet med alumnaktiviteter har även diskuterats i utbildningsnämnden. Vid sammanträdet den 15 februari 2017 beslutades att reservera 500 tkr för ”eventuell särskild, tidsbegränsad satsning på alumnverksamhet”. Denna fråga kommer att diskuteras vidare vid kommande sammanträde.

Under senare år har den centrala alumnverksamheten infört ett digitalt alumnätverk samt genomfört aktiviteter som alumnenkät, workshop, stöd till temadagar och återträffar. I granskningen har framkommit att utöver detta arbete sker många olika aktiviteter som anordnas av studentkårerna, fakultet, institutioner etc. Internrevisionen har dock noterat vid intervjuer att den centrala alumnverksamhetens roll och arbete inte är särskilt känt inom SLU. Detta bekräftades även av utbildningsavdelningen.

Internrevisionen anser att strategin för alumnverksamhet visar på en hög ambitionsnivå. Internrevisionen har även noterat att alumnverksamheten är ett uppmärksammat område för utbildningsnämnden. Det har byggts upp en grund för alumnverksamhet och flera aktiviteter har anordnats under de senaste åren. Då den centrala verksamheten hittills varit beroende av en person är verksamheten sårbar. Även om ytterligare en tjänst på 50 procent inrättats så finns där ett personberoende som kan medföra att målen och uppgifterna i strategin för alumnverksamhet inte kan uppfyllas.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger

E. att se över om den centrala alumnverksamheten är anpassad för att uppnå målen i strategin för alumnverksamhet.

6 Undervisningslokaler

6.1 Organisation

Organisation och ansvar för undervisningslokaler är fördelat på flera avdelningar vilket leder till otydligheter i ansvarsfördelning samt bristande samordning och styrning.

Hanteringen av undervisningslokaler är delad mellan utbildningsavdelningen, infrastrukturavdelningen(infra), IT-avdelningen och fakulteterna. Utbildningsavdelningen har systemansvar för bokningssystemet Kronox. Infra har det övergripande ansvaret för lokalplaneringen och för internhyresdebiteringen, dock ej för undervisningslokaler. IT-avdelningen hanterar bokningen av de gemensamma undervisningslokalerna samt sköter debiteringen. IT-avdelningen hanterar även AV-stöd. Speciallokaler som övningslabb och ritsalar hanteras av fakulteten eller institutioner.

Vid granskningen har framkommit att ovan beskrivna organisation upplevs som otydlig gällande vilket mandat och ansvar som respektive avdelning/enhet har. Denna otydlighet medför att frågor riskerar att hamna mellan stolarna eller att personer fattar beslut utan mandat. Dessutom saknas en samordning mellan utbildningsavdelningen, it, infra och fakulteten för att tillvarata och hantera frågeställningar som berör alla parter, exempelvis administrativa frågor. Denna otydlighet har även framhållits i rapporten Utredning av lärmiljöer inom SLU¹⁰, samt i Utredningen av kravställning, finansiering, support och hantering av AV-utrustning inom SLU¹¹.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger

F. att tydliggöra ansvarsfördelningen och styrningen, samt samordningen mellan de verksamheter som hanterar undervisningslokaler.

6.2 Finansiering och uppföljning

Undervisningslokaler finansieras på ett sätt som inte tydliggör den faktiska kostnaden och inte främjar effektivt nyttjande av lokaler. Avsaknad av kontinuerlig uppföljning bidrar också till att lokaler inte används så effektivt som är önskvärt.

SLU tillämpar en modell för fördelning av anslag som baseras på omfattningen av den verksamhet som bedrivs. Särskilda medel anslås alltså inte för att täcka institutionernas/motsvarandes lokalkostnader. Denna modell syftar till att främja en effektiv lokalförsörjning.

Internhyra för kontorslokaler och liknande baseras på faktisk kostnad. Denna modell för anslagsfördelning och prissättning tillämpats dock inte på undervisningslokaler, men däremot tillämpas den framgångsrikt vid andra lärosäten.

Undervisningslokalernas kostnad 2016 betalades till 76 % med direkt anslag och 24 % av institutionerna för bokad/nyttjad tid. För undervisningslokaler på campus Ultuna och Umeå betalar institutionen omkring 20 % för nyttjande, medan institutionerna i Alnarp betalar omkring 40 %. Anslagsfinansieringen görs i lika stora delar med grundutbildnings- och forskningsanslag. Finansiering via forskningsanslag infördes 2012 när SLU:s anslag till grundutbildningen minskade med 30 mnkr. Det har inte gjorts någon justering sedan regeringen 2015 återförde grundutbildningsanslaget. Även om forskning och forskarutbildningen i viss mån kan tänkas utnyttja undervisningslokalerna framgår detta inte av redovisningen.¹²

¹⁰ Utredning av lärmiljöer inom SLU, SLU ua 2014.1.1.1-48322015-11-04.

¹¹ Utredningen av kravställning, finansiering, support och hantering av AV-utrustning inom SLU, SLU ua 2015.1.1.2-3447.

¹² Undervisningslokalerna redovisade 2016 ett negativt resultat på - 3,3 mnkr, fördelat enligt följande GU +3,4, FO -6,3, Gemensamt -0,3.

Genom att fördela anslaget till institutionerna och ta ut ett pris för lokaler som mer överensstämmer med faktisk kostnad skulle alltså kostnaderna för undervisningslokaler tydliggöras och institutionerna skulle beredas möjligheten att själv prioritera vad man lägger undervisningsresurserna på.

Speciallokaler som undervisningslaboratorier finansieras till sin helhet av respektive fakultet och ingår inte i bokningssystemet. Detta medför att dessa, många gånger mycket dyra undervisningslokaler framför allt på campus Ultuna, inte utnyttjas så effektivt som möjligt. Vissa lokaler, exempelvis patologisalar och kliniskt träningscentrum, är dock så specialutrustade att användningsmöjligheten för andra kurser är begränsad.

Riktlinjer för hantering och brukande av SLU:s gemensamma undervisningslokaler¹³ togs fram innan de nya byggnaderna färdigställdes på campus Ultuna. I riktlinjen anges prislista för bokning av olika typer av undervisningslokaler där den rörliga delen angavs till 11 mnkr. I riktlinjerna infördes en sänkning av timpriset under eftermiddagarna, för att stimulera en jämnare lokalanvändning. Internrevisionen har noterat att riktlinjerna i flera avseenden är inaktuella.

Undervisningslokaler bokas i systemet Kronox. Bokning av undervisningslokaler utförs av IT-avdelningen utifrån verksamhetens önskemål. Avdelningen sköter även debiteringen av kostnaden månadsvis per kurs. I den webbaserade kostnadsredovisningen till institutionerna framgår inte vilka lokaler och vilka tider som debiteringen avser.

Underlaget till debiteringen är de enda uppgifter som regelmässigt tas ut ur Kronox. Enligt uppgift efterfrågas ingen statistik för uppföljning av nyttjande och behov av undervisningslokaler. Viss statistik togs enligt uppgift fram vid planeringen av flytten av djurskötutbildningen och Etologi och djurskyddsprogrammet från Skara till Ultuna och i en utredning om tentamenssalar i Uppsala¹⁴. Det finns möjlighet att ta fram ytterligare statistik från Kronox men verktyget är trubbigt och för att ta fram uppgifter krävs omfattande bearbetning, vilket uppges kunna ta flera veckor. Internrevisionen bedömer att med standardiserade metoder skulle det förmodligen gå betydligt snabbare.

Erhållna svar i granskningen visar att åsikterna om lokalutnyttjande skiljer sig åt, då några menar att det är gott om salar medan andra hävdar att det är ont om salar. Detta indikerar att det finns behov av faktiska uppgifter kring undervisningslokaler och hur de nyttjas.

¹³ Riktlinjer för hantering och brukande av SLU:s gemensamma undervisningslokaler, SLU ua Fe 2011.2.4.4-3581.

¹⁴ Tentamenssalar granskades av internrevisionen 2014, Förebyggande arbete och rutiner vid hantering av misstänkt fusk inom utbildning, SLU.ua.2014.1.1.2-3396.

Att följa upp verksamheten är en del av att upprätta en god intern styrning och kontroll. Då undervisningslokaler utgör en betydlig kostnad bör det finnas ekonomiska incitament till att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande.

Internrevisionen bedömer att en finansieringsmodell som i större utsträckning främjar effektivt lokalutnyttjande vore önskvärd. Eftersom detta saknas bör högre krav ställas på uppföljning av beläggningsgrad, något som alltså inte alls görs idag. Därmed kan universitetet inte bedöma om lokaler utnyttjas effektivt, om lokalerna kan användas på annat sätt och hur priser för olika typer av lokaler ska sättas. Ett exempel på lokaler där prissättningen är svår är de större gradängsalar som behövs för vissa sammankomster men där nyttjandegraden i undervisningen erfarenhetsmässigt är låg.

Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger

- G. att principen med anslagsfinansiering och prissättning av undervisningslokaler ses över,
- H. en översyn av regel för hantering och brukande av undervisningslokaler,
- I. att forskningsanslagets andel av undervisningslokalerna justeras för att säkerställa en rättvisande redovisning och
- J. att uppföljning av nyttjandet av undervisningslokaler tas fram och analyseras åtminstone årligen för att möjliggöra månadsvisa jämförelser. Detta för att säkerställa behovet av undervisningslokaler och för att främja ett effektivt resursutnyttjande.

Inga Astorsdotter

Internrevisionschef

Lisbeth Sundkvist Johansson

Internrevisor

Åtgärdsplan med anledning av internrevisionens rapport avseende Grundutbildningen

Rapporten lämnar ett antal förbättringsförslag avseende kurs- och programvärderingar, alumnverksamhet och undervisningslokaler.

Internrevisionens rekommendationer redovisas nedan tillsammans med information om hur rekommendationerna tas omhand av organisationen.

Kurs- och programvärderingar

Internrevisionens rekommendation

- A) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger** att se över stödet till kursledarna så att det finns bra vägledning som beskriver hur man ska hantera och utforma kursvärderingarna för att öka kvaliteten och få ökad svarsfrekvens.
- B) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen säkerställer** att programvärderingar är möjliga att besvara i det system som används.
- C) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger** att tydliggöra ansvaret för utveckling av programvärderingar.
- D) att utforma programvärderingar på liknande sätt som kursvärderingar med** enhetliga standardfrågor samt programspecifika frågor.

Åtgärd

Inom SLU pågår ett mycket omfattande arbete med att införa det nya nationella systemet för kvalitetssäkring som bland annat täcker frågan om kursvärderingar. Rapporterna som kommer att ingå i det arbetet ska även innehålla korta självvärderingar och nyckeltal relaterade såväl till ESG (European Standards and Guidelines) som till SLU:s egna mål och strategi. Dessa rapporter blir underlag för kvalitetsdialoger.

Pilotprojektet med kvalitetsdialogerna drar igång under hösten. Innan någon ytterligare standardiserad utvärdering baserad på enkäter utvecklas bör resultatet av pilotomgången inväntas.

Problemen med låg svarsfrekvens på kursvärderingar samt att de inte alltid genomförs är kända sedan lång tid och delas med resten av högskolesektorn. När de digitala enkäterna infördes (för mer än 10 år sedan) fanns en förhoppning att digitalisering skulle underlätta användningen. Ett exempel: vid en presentation av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet (Trackit, konferens av UHR och SUHF 22/5 2017) redogjordes för LU:s nybörjarenkät som hade en ”hygglig svarsfrekvens” på 36-37 procent. Inom LU har man beslutat att vissa enkäter inte ska genomföras årligen, dels för att sakförhållanden sällan ändras särskilt mycket mellan åren, dels för att hålla nere mängden enkäter.

SLU:s ledningsinformationssystem har under 2016 utvecklats så att det går att följa upp kursvärderingar såväl på kurs- och institutionsnivå som på program- och fakultetsnivå. Utbildningsansvariga på olika nivåer har därmed ett enkelt verktyg att följa såväl användning som resultat på kursvärderingar.

Kanslersämbetets studentspegel 2016 visar att SLU ligger långt framme avseende frågor som har med studentinflytande och utbildningskvalitet att göra. Enligt studentspegeln kommer SLU mycket väl ut i flera aspekter som har med utbildningens kvalitet att göra; lärartid, studenternas deltagande i diskussioner, nedlagd tid på utbildningen, muntlig och skriftlig argumentation, källkritik etc. I alla dessa avseenden utmärker sig SLU på ett positivt sätt.

Vi vet också via uppföljningar som NJ-fakulteten gjort att det säkraste sättet att få bra resultat på kursvärderingar är att sköta kursadministrationen på ett bra sätt. Det finns ett mycket starkt samband mellan höga betyg på frågan om kursadministration och höga betyg avseende kursen. Kursvärderingar är åtminstone delvis ett säkrare mått på kursadministration än på kvalitet i hela utbildningen.

A: Aktiviteter pågår för att underlätta för kursledarna och höja svarsfrekvensen.

B: Aktiviteter pågår. Kursvärderingarna i Lins avseende program är fortfarande på kursnivå, men det går att enkelt följa alla kursvärderingar i t.ex. Agronomprogrammet mark-växt och jämföra över tid.

C: Aktiviteter pågår.

D: Aktiviteter pågår.

Ansvar och tidplan: Utbildningsavdelningen. Kvalitetsdialoger sätts i pilot under hösten -17. Efter utvärdering av kvalitetsdialoger sätts aktiviteter och tidsplaner.

Alumnverksamhet

Internrevisionens rekommendation

- E) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger** att se över om den centrala alumnverksamheten är anpassad för att uppnå målen i strategin för alumnverksamhet.

Åtgärd

E: Alumnfrågan har lyfts av Utbildningsavdelningen till både styrelse, ledningsråd och UN och diskussioner pågår. Alumnfrågan är intimt förknippad med frågan om fundraising. Den senare är just nu prioriterad och en plan är under utarbetning för att etablera en fundraising-funktion. Först därefter kommer alumnfrågan att hanteras.

Ansvarig & tidplan: Universitetsdirektören. Tidplan kommer att tas fram under 2017.

Undervisningslokaler

Internrevisionens rekommendation

Organisation

- F) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger** att tydliggöra ansvarsfördelningen och styrningen, samt samordningen mellan de verksamheter som hanterar undervisningslokaler.

Åtgärd

F: Det finns ett definierat behov av översyn av samordning för att tydliggöra ansvarsfördelning, styrning och även samordna utvecklingsbehov. Denna översyn är påbörjad och kommer att slutföras under hösten.

Ansvarig & tidplan: Infrastrukturavdelningen – SLU Lokaler. Klart kvartal 4, 2017.

Finansiering och uppföljning

- G) Internrevisionen rekommenderar att universitetsledningen överväger** att principen med anslagsfinansiering och prissättning av undervisningslokaler ses över,
- H)** att en översyn av regel för hantering och brukande av undervisningslokaler,
- I)** att forskningsanslagets andel av undervisningslokalerna justeras för att säkerställa en rättvisande redovisning och
- J)** att uppföljning av nyttjandet av undervisningslokaler tas fram och analyseras åtminstone årligen för att möjliggöra månadsvisa jämförelser.

Detta för att säkerställa behovet av undervisningslokaler och för att främja ett effektivt resursutnyttjande.

Åtgärd

G: Ingen åtgärd i nuläget. Universitetet måste ha ett antal utbildningslokaler i grundläggande beredskap. Det ligger i allas intresse att dessa lokaler ska utnyttjas på ett optimalt sätt. Olika styrmodeller har prövats för att uppnå detta. För att stimulera att lokalerna verkligen används har man kommit fram till den modell som används idag. Tidigare användes en finansieringsmodell som innebar att utbildningslokaler stod tomma medan utbildning genomfördes i lokaler som inte var anpassade för ändamålet (av kostnadsskäl så valde institutionerna att ha utbildning i konferenslokaler, egna lokaler mm istället för i för ändamålet avsedda lokaler). I dagsläget tas därför inte full kostnadstäckning för varje utbildning, utan kostnaden tas delvis centralt – där den ändå hamnar om lokalen inte utnyttjas.

Ansvarig & tidplan: Planeringsavdelningen. Tidplan för översyn tas fram 2018, ej prioriterat i nuläget.

H: Regelverk finns men behöver ses över.

Ansvarig & tidplan: Avdelningen för infrastruktur – SLU Lokaler. Klart kvartal 1, 2018.

I: Ingen åtgärd i nuläget. Delvis refereras till G ovan. Grundutbildning är på SLU en avsevärt mindre andel av verksamheten än forskning, vilket är annorlunda än andra lärosäten. Möjligen är redovisningen inte helt rättvisande och forskningsanslaget får bära lite mer kostnader. Det är dock den bästa lösningen i nuläget för optimalt utnyttjande av lokaler.

Ansvarig & tidplan: Planeringsavdelningen. Tidplan för översyn tas fram 2018, ej prioriterat i nuläget.

J: Möjligheterna att ta ut statistik ur lokalbokningssystemet behöver utredas. I nuläget är det komplicerat och tidskrävande.

Ansvarig & tidplan: Infrastrukturavdelningen i samverkan med IT-avdelningen. Klart kvartal 2, 2018.